

Jong Leefomgeving experimenteert met het omgevingsplan

Op 8 november kwam de kerngroep van Jong Leefomgeving voor de derde keer dit jaar bij elkaar om samen te ervaren wat het werken met de Omgevingswet betekent. Daarbij zijn de instrumenten omgevingsvisie en omgevingsplan verkend. Dit is in twee stappen gedaan aan de hand van een uitdagende casus. De deelnemers hebben allereerst interactief een integrale visie voor een gebied geformuleerd. Daarna is gediscussieerd over de toegevoegde waarde van participatie in een dergelijk proces en is nagedacht over hoe de geformuleerde ambities kunnen worden vertaald in het omgevingsplan. In het tweede deel van het experiment is samen bekeken hoe deze ambities in het omgevingsplan kunnen worden verwezenlijkt en welke instrumenten uit de AMvB's daarbij van pas komen.

Een initiatief vanuit de kerngroep

Tijdens een eerdere kerngroepsessie georganiseerd door het ministerie van Infrastructuur en Milieu zijn de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet (uit de AMvB's) uitgebreid besproken. Kerngroepleden Sten Camps en Teun Deuling kwamen toen op het idee om al deze opgedane kennis eens te oefenen met een praktijk casus. Alle nieuwe kennis en inzichten zijn erg waardevol, maar je leert toch het meeste door het gewoon te gaan doen!

De opzet van het experiment – een combinatie van visie- en planvorming – is een treffende afspiegeling van de expertise van beide kerngroepleden. Sten, adviseur bij Hiemstra & De Vries, ondersteunt overheden in de ontwikkeling van hun organisatie en mensen, en ook visievorming. Twee aspecten die nadrukkelijk terugkomen in de Omgevingswet! Teun werkt bij Sweco als adviseur omgevingsrecht en legt zich toe op de totstandkoming van ontwikkelingsgerichte ruimtelijke plannen.

Met participatie komen tot een integrale visie

Door aan de slag te gaan met de casus heeft de kerngroep een gevoel gekregen bij het werken in de geest van de Omgevingswet. Dat hebben we gedaan in de vorm van een rollenspel. Elk van de deelnemers kon daarvoor kiezen uit een aantal rollen: een inwoner, beleidsmedewerker wonen, eigenaar van een bedrijf, waterschap, et cetera. De opdracht voor de deelnemers was: verdiep je vanuit je gekozen rol in de casus, bedenk wat je minimaal met het gebied wil en geef een pitch over je belangrijkste ambities. Er kwamen mooie en diverse pitches uit. Ondanks dat ieder een andere rol had, was het interessant om te zien dat er best veel overlap was in ambities. Wat daarbij heeft geholpen is het denken vanuit het grotere geheel: wat wil ik met mijn stad/gebied? Op deze manier kunnen ambities op een hoger abstractieniveau worden geformuleerd en kunnen eerder gezamenlijke ambities worden gevonden. Door je flexibel op te stellen en te denken in kansen kan integraal met elkaar worden meegedacht. Participatie kan daarbij zorgen voor snellere en bredere plan- en besluitvorming. De kerngroep van Jong Leefomgeving ziet deze meerwaarde ook. Zij was wel van mening dat als aan een dergelijk participatieproces wordt begonnen, eerst de stakeholders en belangen goed in kaart moeten worden gebracht. Hierdoor kan je je beter voorbereiden en kan het participatieproces efficiënter en effectiever worden benut.

Je visie realiseren met het omgevingsplan

Tijdens het tweede deel van de bijeenkomst gaf Teun een toelichting op het omgevingsplan en bijbehorende instrumenten. Aan de hand hiervan is steeds per instrument bekeken op welke manier de eerder geformuleerde ambities te verwezenlijken zijn in het omgevingsplan. Hierbij hebben we het onder andere gehad over gebruiksregels, regels over het uiterlijk van bouwwerken, maatwerkregels, het vaststellen van omgevingswaarden, het aanwijzen van moderniseringslocaties, aanwijzen van programma's en maatwerkvoorschriften. De hele gereedschapskist is dus aan bod gekomen!

Tijdens de sessie bleek dat de tools veel mogelijkheden bieden om flexibiliteit te geven aan ontwikkelingen. Zo kan het vaststellen van omgevingswaarden per gebied de nodige ruimte bieden en onderzoekslasten verminderen en bieden maatwerkvoorschriften de mogelijkheid om gemotiveerd af te wijken van de gestelde regels. De kerngroep ervaaarde dat de vele mogelijkheden die de verschillende instrumenten bieden het daarentegen ook complex maken. Zo lijkt het soms nog een black box met vele onzekerheden, waardoor het de vraag is of het uiteindelijke plan wel de gewenste flexibiliteit biedt. In de praktijk wordt mogelijk de veilige weg gekozen, ook doordat alle mogelijkheden onbekend zijn. Het is daarom van belang om zo snel mogelijk met de instrumenten aan de slag te gaan. Zo kom je erachter hoe je de instrumenten kan inzetten en met welk doel, zodat ontwikkelingen mogelijk worden en tegelijkertijd de gewenste kwaliteit van de leefomgeving wordt beschermd. Jong Leefomgeving gaat dan ook zeker verder alle mogelijkheden van de Omgevingswet te ervaren en te onderzoeken.